

Рум'янцев Ю.В., адвокат,
в.о. доцента кафедри, Інститут права,
ПВНЗ «Міжнародний університет бізнесу і права», м. Херсон

ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПРИЧИН КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ФАКТОРУ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА СТАН ГОСПОДАРСЬКОЇ СИСТЕМИ

На сьогоднішній день однією з причин незадовільного стану бізнес-середовища в Україні є корупція. Україна посіла перше місце в країнах Європи з рівня корумпованості. Це негативно впливає на рівень ведення бізнесу суб'єктами господарювання. Стан рівня інвестицій в Україну погіршився, при цьому однією з причин є корупція в органах місцевого самоврядування.

На підставі аналізу причин та умов виникнення корупції в органах місцевого самоврядування України можемо виокремити групи причин та умов поширення корупції в органах державної влади в Україні:

політичні (відсутність стратегії формування та здійснення суспільних перетворень; відсутність програмованості та предметності у впровадженні демократичних засад у різні сфери суспільного життя; недосконалість антикорупційної політики; бездіяльність громадських формувань, незалежних недержавних структур у боротьбі з корупцією; відсутність державної ініціативи та необхідних організаційних зусиль щодо створення громадських формувань, незалежних структур для посилення активності населення у боротьбі з корупцією);

економічні (процеси зміни форм власності, приватизації та накопичення значних цінностей, що відбулися у перші роки незалежності здебільшого неофіційно або напівлегально, сприяли виникненню і зміцненню корпоративних угруповань і кланів, корупційних зв'язків; масове прагнення нових підприємницьких структур, включаючи кримінальні, вирішити через державний апарат свої проблеми; значне збільшення кількості майже не обізнаних з національним законодавством та правопорядком іноземних підприємців та інвесторів, які стали легкою здобиччю корупціонерів; криміналізація економічних та інших соціальних відносин внаслідок недосконалої монетарної та податкової політики, що спричиняє тінізацію, бартеризацію, гальмує розвиток цивілізованого підприємництва, переорієнтовує його з виробничої діяльності на торговельно-фінансову; відсутність сприятливого режиму діяльності підприємств та підприємців, особливо щодо сплати податків, відрахувань до бюджету, одержання державної підтримки, кредитів; низький рівень заробітної платні державних службовців нижчої та середньої ланок, наявність великої різниці в оплаті праці службовців державного та

приватного секторів);

— правові (неналежне забезпечення реалізації у діяльності органів місцевого самоврядування та суспільства принципів верховенства права та законності; відсутність на нормативному рівні цілісної системи засобів запобіжного впливу на причини та умови виникнення корупційних проявів; безсистемна зміна законодавчих та інших правових норм, ослаблення нагляду та контролю за їх виконанням);

— організаційні (рудименти старої командно-адміністративної системи у вигляді надмірно великого державного управлінського та іншого службового обслуговуючого апарату з необґрунтовано широкими повноваженнями, зокрема розпорядчо-дозвільного змісту; відсутність чіткої регламентації діяльності державних службовців щодо виконання службових повноважень, прийняття рішень, видачі офіційних документів; дублювання споріднених функцій органами місцевого самоврядування, неузгодженість дій різних владних структур, непослідовність і суперечливість їх рішень, низька якість, необґрунтованість багатьох рішень; відсутність в органах місцевого самоврядування України уповноважених працівників, на яких покладаються обов'язки щодо запобігання корупційним діям та іншим посадовим правопорушенням; нерозвиненість системи виховання у службовців патріотичних почуттів, моральних, професійних якостей; поширеність у кадровій політиці випадків заміщення посад службовців не на підставі їхніх ділових і моральних якостей, а через знайомство, особисту відданість, близькість політичних уподобань; слабкість механізмів запобігання проникненню в органи влади представників злочинних угруповань);

— психологічні (повільний розвиток політичної структури та свідомості суспільства, передусім його громадянських інституцій, їх неготовність до партнерської участі поряд з органами місцевого самоврядування у вирішенні проблем протидії корупції; поширеність у суспільстві думки про корумпованість влади, припустимість, ефективність та невідворотність корупційних зв'язків, що призводить до формування у населення готовності та звички до використання корупційних відносин; нерозвиненість у значної частини населення громадянської свідомості, зокрема усвідомлення нового становища особи у державі, що будується на демократичних засадах; досить сильний вплив традиційних стереотипів щодо домінування державних засобів та підпорядкованості їм громадських форм в організації суспільних відносин, у тому числі в організації протидії корупції; поширення корисливих мотивів у діяльності державних службовців, їх готовності до порушення закону, норм моралі, професійної честі; професійна та моральна деформація окремих посадових осіб, що займають відповідальні посади, яка виявляється у вчиненні або поблажливому ставленні до корупційних діянь, порушень службової етики; не сформованість у трудових колективах громадської думки щодо

виявлених корупційних діянь, відсутність позитивного впливу на атмосферу запобігання таким фактам).

Ми пропонуємо додатково виділити причини виникнення корупції в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування з позиції адміністративного права. Запропоновані причини можливо розділити на три категорії, в залежності від умов і проявів корупції як явища державного управління, що регулюється адміністративним правом: перша група причин – загальна або природня, вона зумовлена наявністю компетенції у управлінні та бажанням особи здійснити корупційне правопорушення з будь-яких причин та друга група причин не природня або специфічна – вона зумовлена виникненням ситуації, коли особою, що має компетенцію бажає отримати винагороду, за вирішення такого кола питань, що для неї не притаманні.

УДК 334.716:629.73(477):346.1(043.2)

Слободська І.А., старший викладач,
Казимова Л.Р., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АВІАЦІЙНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Авіаційна промисловість є одним із пріоритетних напрямів розвитку сучасної української економіки, тому необхідна державна, в тому числі правова, підтримка галузі.

Розвиток авіаційного підприємства має певну історію. У колишньому СРСР було створено систему виробництва й технічного обслуговування в більшості галузей народного господарства, до якої належала й галузь авіаційного транспорту. У період 1935-1960 рр. поступово відокремлювалась мережа авіаремонтних підприємств, котра в наступний час існує як система ремонту й технічного обслуговування авіаційної техніки [2].

В Україні за роки незалежності було прийнято невичерпну кількість нормативно-правових актів, що регулюють господарську діяльність авіаційних підприємств, але, на жаль, сьогодні питання їх ефективності вимагають комплексної оцінки і стану галузі і стану її господарсько-правового забезпечення.

За роки незалежності розвиток авіаційної галузі України гальмувався через відсутність спеціальної правової бази, як на рівні господарсько-правового забезпечення ефективного функціонування державного сектору економіки, так і на галузевому рівні, який вимагає певної систематизації